

KILDEN

Kilden teater og konserthus IKS

REPRESENTANTSKAPET

Utsending e-post: 15. november 2024

Representantskapet:

Ordfører i Kristiansand, Mathias Bernander

Fylkesordfører i Agder, Arne Thomassen

Kilden TKS IKS:

Styrets leder, Grete Faremo

Administrerende direktør, Harald Furre

Utviklingssjef, Kirsten Tungland

Økonomisjef, Marianne Melby

Dessuten innkalles:

Revisor Kilden; Monica Harsvik Smith-Tønnessen/Rita Yggeseth

INNKALLING TIL REPRESENTANTSKAPSMØTE

Representantskapet i Kilden TK IKS innkalles til møte:

Fredag 22. november 2024 kl. 09.00 – 10.00

Møtested: Møtesal i 5. etasje, Kilden

SAKSLISTE

Saksnr.: Sakstittel:

Vedlegg:

08/24 Godkjenning av innkalling

Innkalling med tilhørende saksdokumenter ble sendt via e-post og publisert i Teams 15. november 2024.

Forslag til vedtak:

Innkallingen godkjennes.

09/24 Protokoll fra møte 02-2024

Protokoll fra møte 02-2024, 2. mai 2024, er sendt ut i egen utsendelse via VismaSign. Protokollen ble godkjent av alle som deltok i møtet og følger vedlagt til orientering.

1

Forslag til vedtak:

Representantskapet tar saken til orientering.

10/24 Årsbudsjett 2024 og økonomiplan 2024-2027

2-4

Vedlagt følger administrasjonens forslag til drifts- og investeringsbudsjett for perioden 2025-2028, som danner grunnlaget for forslag til årsbudsjett 2025 og økonomiplan for 2025-2028. Til forslaget følger et notat med detaljer.

Administrasjonens forslag til budsjett gjøres samlet opp med et regnskapsmessig resultat i balanse. Det foreslås å overføre overskuddet i driftsbudsjettet på kr 8,5 mill til investering for dekke deler av investeringsbehovet i 2025. Resten av investeringsbehovet på kr 15,6 mill inkl mva dekkes av momskomp, tilskudd fra andre og bruk av disposisjonsfond kr 2,6 mill.

Forslaget til årsbudsjett 2025 innebærer dermed en netto reduksjon av Kildens fond på kr 2,6

mill. Fondet bygges opp etter avsetninger av inneværende års overskudd. Innarbeidet budsjetterte avsetninger til og bruk av fond gir oppsummert et regnskapsmessig driftsresultat i balanse.

Vi oppnår nødvendig overskudd i driftsbudsjettet for 2025 uten drastiske tiltak eller større strukturelle grep. Kildens økonomi er igjen sunn og god og vi oppnår et godt resultat inneværende år som er betydelig bedre enn budsjettert. Vi har god kontroll gjennom stram styring og stort fokus på økte egeninntekter generelt og ekstern finansiering spesielt, samt at vi har fått økt tilskudd fra det offentlige. I forslaget til statsbudsjettet for 2025 har Kilden fått økt tilskuddet med kr 3,5 mill, som utgjør kr 5 mill med regional tilskudds forpliktelse. Økningen er begrunnet i økte vedlikeholds- og investeringskostnader til utskiftning av utstyr, og er et av våre nye omsøkte tiltak i årets budsjettsøknad. Offentlige tilskudd økes med 3,7 % som tilsvarer ca 0,5 % underkompensasjon ift forventet lønns- og prisvekst. Vi har full effekt av tidligere gjennomført nedbemanning, og vi opplever god publikumstilstrømning.

I administrasjonens forslag til økonomiplan for perioden 2025-2028, gjøres drifts- og investeringsbudsjettene opp med et samlet regnskapsmessig resultat i balanse. Økonomiplan legger i stor grad opp til en prolongering av 2025, med en nøktern forventning om økte egeninntekter i tråd med prisutviklingen og fortsatt fokus på å søke ekstern finansiering. Større tilskudd fra eksterne er redusert i tråd med utbetalingstidspunkt, med tilsvarende reduksjon i kostnader. Vi legger opp til overskudd i driften for å finansiere investeringsbehovet fullt ut fra år 2027. Ekstraordinært investeringsbehov i 2026 foreslås finansiert av overskudd i drift og bruk av fond som det avsettes til inneværende år. Videre ligger det en forutsetning om full kompensasjon fra offentlige tilskudds givere. Dette er et risikoelement, men er tråd med vedtatt økonomiplan for årene 2024-2027.

Forslag til årsbudsjett for 2025 og økonomiplan for 2025-2028 gjennomgås nærmere i møtet.

Forslaget til årsbudsjett for 2025 og økonomiplan 2025-2028 behandles av styret 21. november 2024. Med bakgrunn i dette anbefales representantskapet å fatte følgende vedtak:

Forslag til vedtak:

Representantskapet i Kilden TK IKS følger styrets anbefaling og vedtar forslag til årsbudsjett for 2025 og tar økonomiplan 2025-2028 til orientering.

11/24 Orienteringer

Styrets leder vil sammen med administrerende direktør orientere om sentrale saker.

Forslag til vedtak:

Representantskapet tar sakene til orientering.

12/24 Møteplan 2025

I 2025 er det planlagt styremøter følgende datoer:

- Møte 01-2024: Torsdag 13. februar 2025, kl. 11.00 – 16.00
- Møte 02-2025: Torsdag 24. april 2025, kl. 11.00 – 16.00
- Møte 03-2025: Torsdag 12. juni 2025, kl. 11.00 – 16.00
- Møte 04-2025: Fredag 19. – søndag 21. september 2025
- Møte 05-2025: Torsdag 20. november 2025, kl. 11.00 – 16.00

Representantskapsmøter finner normalt sted i etterkant av styremøtene i april og november, enten samme dag eller dagen etter. Tidspunkt for representantskapsmøter i 2025 avtales i møtet.

Forslag til vedtak:
(Utarbeides i møtet)

Mathias Bernander

Leder av representantskapet i Kilden teater og konserthus IKS

Gjenpart:

Kommunedirektør i Kristiansand

Fylkeskommunedirektør i Agder

Varaordfører i Kristiansand

Revisor

Sekretariat kontrollutvalg Kristiansand/Agder

SAK 09/24, vedlegg 1

Protokoll fra representantskapsmøte
02-2024, 2. mai 2024

Kilden teater og konserthus IKS

PROTOKOLL FRA REPRESENTANTSKAPSMØTE 02-2024, TORSDAG 2. MAI 2024 KL 11.30-12.00

EIERMØTE BLE AVHOLDT KL 12.00-13.30.

Representantskapet:

Ordfører i Kristiansand, Mathias Bernander

Fylkesvaraordfører i Agder, Jorunn G Lossius

Meldt forfall:

Fylkesordfører i Agder, Arne Thomassen

Revisor Kilden; Monica Harsvik Smith-Tønnessen

For øvrig møtte, fra Kilden:

Styrets leder, Grete Faremo

Administrerende direktør, Harald Furre

Økonomisjef, Marianne Melby

Fra eierkommunene:

Kulturdirektør i Kristiansand kommune, Camilla Jarlsby

Rådgiver Kristiansand kommune, Tore G Knutsen

Rådgiver virksomhetsstyring Agder fylkeskommune, Annette Fidjeland

Saksnr.: Sakstittel:

04/24 Godkjenning av innkalling

Innkalling med tilhørende saksdokumenter ble sendt via e-post og publisert i Teams 25. april 2024.

Vedtak:

Innkallingen godkjennes.

05/24 Protokoll fra møte 02-2023 og 01-2024

Protokoll fra møte 02-2023 7. desember 2023 og møte 01-2024, 16. februar 2024, er sendt ut i egen utsendelse via Visma Sign. Protokollen ble godkjent av møtedeltakerne og fulgte vedlagt til orientering.

Vedtak:

Representantskapet tar saken til orientering.

06/24 Årsberetning, regnskap og noter 2023

Styret i Kilden behandlet årsberetning, årsregnskap og noter for 2023 i deres møte 25. april 2024. Dette, sammen med revisors beretning, var utsendt på forhånd.

KILDEN TEATER OG KONSERTHUS

Kilden teater og konserthus / Kilden Performing Arts Centre
Sjølystv. 2, NO-4610 Kristiansand, tel. (+47) 90 58 11 11, post@kilden.com
Org. nr. 986 471 839, kilden.com

Administrasjonen redegjorde for styrets behandling av årsregnskapet og gjennomgikk årsberetning, regnskap og noter for 2023. Styreleder uttrykte at det er et privilegium å komme inn som styreleder i Kilden, og berømmer administrasjonen for å ha tatt tak i den økonomiske situasjonen. Kostnader er redusert, publikumstilstrømning og billettinntekter har økt, samtidig som den kunstneriske kvaliteten har stått i førersetet.

Administrasjonens redegjørelse kan oppsummeres slik: Kilden har opplevd stor suksess i 2023, både kunstnerisk og publikumsmessig. Året startet med en nedbemanning for å tilpasse økonomien til de økonomiske rammebetingelsene og gi rom for å ivareta bygg og utstyr. Organisasjonen kom gjennom prosessen uten varige sår og særlig i andre halvår seilte Kilden i medvind. 2023 brakte et solid økonomisk resultat takket være økte inntekter, antallet publikummere er tilbake til før-corona-nivå, den kunstneriske kvaliteten mener vi er høy og sykefraværet var det nest laveste i Kildens historie. Vi ønsket publikummer nummer 2 million velkommen, og Kildens digitale kanaler hadde mer enn 1 million publikummere.

Kilden oppnådde i 2023 et netto driftsresultat på kr 15,1 mill. Resultatet er kr 14,2 mill bedre enn budsjett, 5 % av omsetning. I hovedsak skyldes det positive avviket høyere inntekter enn budsjettet. Overskuddet foreslås overført til disposisjonsfond. Bruk av investeringsfond er kr 5 mill i tråd med budsjett, og avsetning til bundet investeringsfond er kr 1 mill. Udekket beløp i investeringsregnskapet er kr 1,8 mill som foreslås dekket inn fra disposisjonsfond i 2024. Det udekkede beløpet skyldes at finansiering av investeringer kun kan gjøres i samsvar med budsjettet finansiering. Netto tilførsel fond i 2023 er kr 9,4 mill (hensyntatt udekket beløp), og vi er godt fornøyde med at vi har bygget opp igjen fondene til ca samme nivå som før det økonomisk krevende året 2022.

Kilden hadde en omsetning i driften på kr 280,7 mill, 14,4 mill bedre enn budsjett. Kr 4,5 av avviket skyldes ekstratildeling i revidert nasjonalbudsjett. Egeninntektene ble på kr 69,5 mill, kr 9,9 bedre enn budsjett. Herav billettinntekter kr 25,2 mill som er kr 5,1 mill bedre enn budsjett (25 %). Finansinntekter består av renteinntekter og urealisert gevinst på fondsplassering som til sammen ble kr 3,1 mill bedre enn budsjett. Driftskostnadene i 2023, inklusive avskrivninger (kr 41,7 mill) endte på kr 311 mill, kr 2,7 mill mer enn budsjett. 71 % av kostnadene (eksklusive avskrivninger) relaterer seg til lønn og sosiale kostnader. Avviket på disse postene er kr -2,3 mill og skyldes i hovedsak vikarkostnader og må sees i sammenheng med mottatte Nav refusjoner på kr 6,5 mill, kr 5,1 mill mer enn budsjett. Kildens investeringsutgifter i 2023 var på kr 12,2 mill, investeringsinntektene var kr 6,4 mill.

Representantskapet takket for redegjørelsen og for god styring og kontroll på økonomien. Bernander mener at det fra publikumssiden ikke oppleves som at kvaliteten er redusert og at Kildens står stadig sterkere i befolkningen. Representantskapet slutter seg til skryt til administrasjonen og styret.

Vedtak:

- *Representantskapet i Kilden teater og konserthus IKS følger styrets anbefaling og godkjenner selskapets årsberetning, årsregnskap og noter for 2023, og tar revisjonsberetningen til etterretning.*
- *Udekket i investeringsregnskapet kr 1 766 860,- dekkes ved overføring fra drift, som finansieres ved bruk av disposisjonsfond.*

07/24 Orienteringer

Orienteringen ble flyttet til eiermøte som ble avholdt umiddelbart etter representantskapsmøtet.

Mathias Bernander
Leder

Jorunn G. Lossius

Dokumentet signeres digitalt.

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 3 pages before this page

Dokumentet inneholder 3 sider før denne siden

Tämä asiakirja sisältää 3 sivua ennen tätä sivua

Dette dokument indeholder 3 sider før denne side

Detta dokument innehåller 3 sidor före denna sida

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende

SAK 10/24, vedlegg 2-4

- Årsbudsjett 2025
- Økonomiplan 2025-2028
- Notat budsjett og økonomiplan

KILDEN TEATER OG KONSERTHUS IKS
ÅRSBUDSJETT 2025

DRIFT (alle tall i 1.000)

	Budsjett	Budsjett	Foreløpig regnskap
	2025	2024	2024
Driftsinntekter			
Tilskudd fra staten	152 530	143 690	119 742
Tilskudd fra eierkommuner	79 211	74 592	62 160
<i>Kristiansand kommune</i>	46 437	43 647	36 373
<i>Agder fylkeskommune</i>	32 774	30 944	25 787
Refusjon momscomp	8 500	9 000	6 352
Refusjon NAV	800	870	4 586
Overføringer og tilskudd fra andre	10 458	10 970	20 374
Billettinntekter	26 705	20 370	21 778
Salgs- og leieinntekter	24 271	23 594	20 386
Sum driftsinntekter	302 475	283 086	255 377
Driftsutgifter			
Lønnsutgifter	158 844	150 146	122 307
Sosiale utgifter	43 756	41 108	30 864
Varer og tjenester	66 705	60 000	50 046
Vedlikehold og utvikling driftsmidler	16 259	12 799	10 054
Inventar og utstyr	3 910	3 283	3 813
Overføringer og tilskudd til andre	8 500	9 000	6 352
Avskrivninger	43 000	43 000	40 824
Sum driftsutgifter	340 975	319 336	264 260
BRUTTO DRIFTSRESULTAT	-38 500	-36 250	-8 883
Renteinntekter og gevinster	4 000	2 000	3 476
Renteutgifter og valutatap		250	87
Avdrag på lån		1 000	
Netto finansutgifter	4 000	750	3 389
Motpost avskrivninger	43 000	43 000	40 824
NETTO DRIFTSRESULTAT	8 500	7 500	35 330
Disponering eller dekning av netto driftsresultat:			
Overføring til investering	8 500	2 500	
Avsetninger til disposisjonsfond		5 000	
Sum disponeringer eller dekning av netto driftsresultat	8 500	7 500	0
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR (MERFORBRUK)	0	0	35 330

INVESTERING (alle tall i 1.000)

	Budsjett	Budsjett	Foreløpig regnskap
	2025	2024	2024
Investeringsutgifter			
Investeringer i varige driftsmidler	15 590	17 344	13 730
Tilskudd til andres investeringer			700
Sum investeringsutgifter	15 590	17 344	14 430
Investeringsinntekter			
Kompensasjon for merverdiavgift	3 118	3 469	2 746
Tilskudd fra andre	1 330	5 730	2 980
Bruk av lån		5 000	
Sum investeringsinntekter	4 448	14 199	5 726
Netto utgifter videreutlån			
Overføring fra drift (bruk av driftsfond)	11 142	2 500	9 451
Bruk av bundne investeringsfond			1 020
Bruk av ubundet investeringsfond		645	
Dekning av tidligere års udekket beløp			-1 767
Sum overføring fra drift og netto avsetninger	11 142	3 145	8 704
FREMFØRT TIL INNDEKNING I SENERE ÅR (UDEKKET BELØP)	0	0	0

Til: Kildens representantskap
Fra: Styreleder, administrerende direktør og økonomisjef

Sted / Dato:

Kristiansand, 12. november 2024

Forslag til årsbudsjett 2025 og økonomiplan 2025-2028

Innledning

Kildens økonomi er igjen sunn og god og vi oppnår et godt resultat inneværende år som er betydelig bedre enn budsjettert. Vi har god kontroll gjennom stram styring og stort fokus på økte egeninntekter generelt og ekstern finansiering spesielt, samt at vi har fått økt tilskudd fra stat, fylke og kommune. I forslaget til statsbudsjettet for 2025 har Kilden fått økt tilskuddet med kr 3,5 mill, som utgjør kr 5 mill med regional tilskuddsforpliktelse. Økningen er begrunnet i økte vedlikeholds- og investeringskostnader til utskiftning av utstyr, og er ett av våre nye omsøkte tiltak i årets budsjettsøknad. Basistilskuddet fra staten økes med 3,7 % som tilsvarer ca 0,5 % underkompensasjon ift forventet lønns- og prisvekst. Vi har full effekt av tidligere gjennomført nedbemanning, og vi opplever god publikumstilstrømning. Overskuddet i år vil finansiere investeringer og resten avsettes til fond.

Vi oppnår nødvendig overskudd i driftsbudsjettet for 2025 uten drastiske tiltak eller større strukturelle grep. Overskuddet i driften foreslås overført til investering for å dekke deler av investeringsbehovet. Resten foreslås dekket ved bruk av fond. Vi foreslår et budsjettert driftsresultat på kr 8,5 mill i 2025 og et investeringsbudsjett på kr 15,6 mill (inkl mva). Innarbeidet budsjetterte avsetninger til og bruk av fond gir oppsummert et regnskapsmessig driftsresultat i balanse.

Det er et betydelig investeringsbehov i 2026 som i forslag til økonomiplan for årene 2025-2028 foreslås finansieres av overskudd i drift og bruk av fond. Fra 2027 forutsetter økonomiplanen at overskuddet i drift dekker investeringsbehovet. Videre ligger det en forutsetning om full kompensasjon fra offentlige tilskudds-givere. Dette er et risikoelement, men er tråd med vedtatt økonomiplan for årene 2024-2027.

Årsbudsjett 2025

Forslag til drifts- og investeringsbudsjett for 2025 som danner grunnlaget for forslag til årsbudsjett 2025, gjøres samlet opp med et regnskapsmessig resultat i balanse. Forslaget innebærer en netto reduksjon av Kildens fond på kr 2,6 mill. Det tilføres/avsettes kr 8,5 mill til disposisjonsfond over driftsbudsjettet og brukes kr 11,1 mill til finansiering av investeringene i investeringsbudsjettet.

Driftsbudsjett 2025

Under følger en redegjørelse for budsjettpostene som ligger til grunn for forslaget til driftsbudsjett for 2025 med et overskudd på kr 8,5 mill.

Driftsinntekter 2025

Driftsinntektene i 2025 er på kr 302,5 mill mot kr 283,1 mill i budsjettet for 2024. Av dette utgjør ca kr 70,7 mill (21 %) egeninntekter. Kr 231,7 mill (77 %) er offentlige tilskudd. Resten er momskompensasjon. Økningen i driftsinntektene er kr 19,4 mill (7 %) sammenliknet med budsjett 2024. Kr 13,5 mill av økningen skyldes økning i offentlige tilskudd, samt økte egeninntekter på kr 6,4 mill.

Salgs- og leieinntekter: 24,3 mill.

Posten omhandler alle egeninntekter knyttet til servering, utleie av saler med tekniske tjenester, sponsorsamarbeid, mm. Serveringsinntektene øker sammenliknet med 2024 budsjettet, fra kr 13,8 mill til kr 14,7 mill i 2025. Publikumsserveringen og Kurs og konferanse er budsjettet med et overskudd (før andel felleskostnader) på kr 2,3 mill, som er ca kr 0,4 mill lavere enn inneværende års budsjett, men samstemt med prognose for året og forventningene for neste år. Sponsorinntekter er budsjettet med kr 3,3 mill, en reduksjon ift inneværende års budsjett på kr 0,4 mill som er samsvarende med reduserte markedsføringskostnader. Budsjettet er kr 0,4 mill høyere enn inngåtte avtaler pt. I tillegg er det noe usikkerhet rundt fornyelse av inneværende års avtaler som utløper, ca kr 0,4 mill. Kilden Kultur har budsjettet med et resultat på kr 14,6 mill (mot kr 13,3 mill i 2024) som dekker andel av felleskostnader etter vedtatt felleskostnadsfordelingsmodell. Resultatet følger av en noe mer kommersiell programmering siden 2023 og består av både sommershow og musikal på våren. «Espen og Rune gjør seg til» har vi et håp om vil selge 8 000 billetter, budsjettet med 6 000, og «We will rock you» tror vi vil generere minst 11 000 publikummere til Kilden som også trolig vil benytte seg av serveringstilbudet vårt. 11 000 fikk med seg Sister Act i 2023 og over 14 000 var på Grease inneværende år.

Billettinntekter: 26,7 mill.

Billettinntektene utgjør 43% av egeninntektene; kr 26,7 mill mot kr 20,4 mill i 2024. På Kildens mangfoldige program til neste år spiller KSO 27 klassiske konserter, i tillegg til Kilden Dialog-prosjektet SPOR og tre crossover konserter i samarbeid med Kilden Kultur, de medvirker i Kilden Opera sin oppsetning Den Flygende Hollender, skal spille på den prestisjefylte Herbstgold-festivalen i Østerrike og fremføre mange mindre konserter i Agder. Kilden Teater sin hovedscene oppsetning er Greven av Monte Cristo, og presenterer også Gengangere, Ord, Klagesangen, Den stygge andungen, Small Talk, samt at vi får gjensyn med Snøsøstra som også var familieforestillingen før jul i 2023. I tillegg bidrar de i KVE produksjon og skal turnere i Agder blant annet på aldershjem, men også med eventyrstund for de yngre. Som nevnt setter Kilden Kultur opp musikalen We will rock you i samarbeid med Stageshow, og sommershow med Rune Andersen og Espen B Holm.

Salg og markedsavdelingen jobber kontinuerlig med prisstrategi. Fastsettelse av billettkategorier og priser på arrangementene gjøres i samarbeid med prosjekteier, produsenter og økonomisjef. Vi

viderefører ordningen med differensierte priser i ulike soner i de største salene. Vi fortsetter med abonnementsløsninger på KSO og Teaterkortet, samt «U30-billetten». «U30-billetten» kan kjøpes av alle under 30 år for kr 150,-. Honnørrabatt er kr 50,-. Med teaterkortet kan man se alle teaterforestillinger til ca 40 % av ordinær billettpris (kr 995,- frem til 1. desember, deretter kr 1195,-). Nytt av året er «U30-teaterkort». KSOs publikum kan fortsatt velge mellom ulike abonnement med 25-40 % rabatt. Vi har valgt å holde billettprisene på samme nivå som i fjor både for KSO-konserter og teater. Hovedstrategien er å etablere en større «grunnmur» med faste publikummere, og vi tror et moderat prisnivå vil bidra til dette, sammen med annen aktivitet vi gjør. Målet er å øke prisene noe neste sesong. Foreløpig har vi 20 flere KSO abonnenter enn i 23/24 sesongen, som den gang var en rekordsesong. For Kilden Kultur har vi sett at publikum har betalingsvillighet for dyrere billetter på de kjente musikalene, her opererer vi også med en ekstra sone i salen som er enda litt dyrere og ser at denne ofte selger ut først. For LørdagsKilden og SeniorKilden tilbyr vi fremdeles rimelige billetter for kulturopplevelser og prisnivået er det samme som i 2024.

Refusjoner: 9,3 mill.

Posten omhandler antatt kompensasjon av merverdiavgift (kr 8,5 mill) og refusjon fra Nav knyttet til foreldrepermisjoner (kr 0,8 mill). Sykepengerefusjoner fra Nav blir betydelige beløp ilet et år, men vi budsjetterer ikke med sykefravær. I de fleste tilfeller utgjør sykefravær en kostnad da det som regel er nødvendig å engasjere vikar. Kilden betaler arbeidsgiverperioden og NAV refunderer kun lønn opp til 6G og refusjonen dekker ikke våre utgifter til pensjon. I noen tilfeller vil refusjonen innebære en inntekt som ikke skal dekke en direkte kostnad da det ikke er tatt inn vikar for vedkommende.

Overføring fra staten: 152,5 mill.

I forslag til statsbudsjett for 2025 får Kilden tildelt kr 152,5 mill i rammetilskudd. Kr 0,4 mill til bredere mangfold i teaterensemble fra 2021 er siden 2022 tatt ut av post 70 og overført til spillemidler. Fra 2023 avsluttet kommunen og fylket den regionale andelen av tilskuddet. Kjærkomment er det økte tilskudd til ett av tre omsøkte tiltak; kr 3,5 mill ekstra for å håndtere økte vedlikeholdskostnader og investeringsbehov ble innvilget. Underkompensasjonen i offentlige tilskudd fortsetter, dog i mindre grad enn tidligere år. Det legges opp til en økning på 3,7 % som med SSBs estimat for neste års lønnsvekst på 4,6 % og prisvekst 3,3 %* innebærer en underkompensasjon på ca 0,5 % (med vektning 70 % lønnskostnader og 30 % andre kostnader), som utgjør i overkant av kr 1 mill.

Overføring fra eierkommuner: 79,2 mill.

Overføringer fra Kristiansand kommune og Agder fylkeskommune til den statlig støttede virksomheten i Kilden, følger som en gitt funksjon av det statlige rammetilskuddet og utgjør samlet 30 % av totalt offentlig tilskudd. Siden 2021 har vi fått kr 1,250 mill fra Agder fylkeskommune i støtte til «Kilden ut i Agder». Tilskuddet er fra 2025 økt til kr 1,3 mill. Kr 12,5 mill av 79,2 mill er overføringer fra eierkommuner til kulturhusvirksomheten. Tilskuddet er økt med kommunedeflatoren på 4,1 %.

Overføring fra andre: 10,5 mill.

Refusjoner fra andre vi venter oss til neste år er tilskudd fra:

- Kulturrådet til Kilden Vokalensemble kr 1,7 mill (søknad ikke behandlet i skrivende stund).
- Sparebankstiftelsen Sparebanken Sør til prosjekt «Fra babysang til salme ved reisens slutt» kr 4 mill i 2025. Innvilget tilskudd totalt kr 15,5 mill.
- Sparebanken Sør gavefond (Sør-fondet) til Kilden ut i Agder, billetter barn og unge, demenskor, konsert, kr 1,5 mill.
- Sparebankstiftelsen SR-bank til digitale kulturopplevelser, kr 0,7 mill.
- Stiftelsen Kaare Berg til SPOR, kr 0,5 mill.
- Det Norske Teaterets andel av våre kostnader til samarbeidsprosjektet Greven av Monte Cristo, kr 1,8 mill.

Oppsummert viser forslag til driftsbudsjett for 2025 totale inntekter på kr 302,5 mill mot kr 283,1 mill i budsjett 2024.

Driftsutgifter 2025

Driftsutgiftene viser totale utgifter på **kr 298 mill** (eks avskrivninger på kr 43 mill). Lønn og sosiale utgifter utgjør 68 %. Øvrige kostnader består hovedsakelig av forbruksvarer og tjenester knyttet til kunstneriske produksjoner og administrative oppgaver, samt forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling.

De totale driftsutgifter er fordelt slik:

Lønn og sosiale utgifter: 202,6 mill.

Posten inneholder alle lønnsutgifter til Kildens faste ansatte, midlertidig/engasjert personell, feriepenger, arbeidsgiveravgift, pensjon, AFP og gruppelevsforssikring. Det er lagt til grunn en lønnsvekst med ramme på 4,5%.

Kilden har ca 220 faste ansatte og lønner ca 240 årsverk. I 2025 har vi foreslått en økning til KSO for å ta høyde for ansettelse av en ekstra musiker. I deler av KSO er det for tiden mye belastning, og høye vikarutgifter. Med dette grepet mener vi å redusere vikarutgiftene.

Av andre endringer kan 100 % fast forskerstilling (ansatt fra sommer 2024) nevnes. Stillingen er i stor grad eksternt finansiert. Vi har full effekt av nedbemanningen da den siste 50 % stillingen avsluttes til nyttår. Ekstra personell engasjeres i perioder med mye aktivitet, dette gjelder spesielt i Produksjonsavdelingen, servering og vertskap. I 2025 er det budsjettet med kr 2 mill til ekstrabemanning i Produksjonsavdelingen. Dette er en økning på ca 1,3 mill ift inneværende års budsjett og er nødvendig for å kunne håndtere mengden arrangement. Vi arbeider kontinuerlig med å sikre effektiv ressursbruk gjennom et kritisk blikk på kostnader og forbedring av arbeids- og produksjonsprosesser. Vi har nøyte gjennomgang av bemanningskabal og behovet for teknisk personell. For sistnevnte yrkesgruppe inngikk vi i 2023 en arbeidstidsavtale for å forbedre

planlegging og forutsigbarhet, samt redusere belastning og overtid. Ordningen har etter ett år vist seg vellykket. De ansatte opplever større forutsigbarhet, samtidig som personalet brukes på en langt mer effektiv måte enn før ordningen kom i stand. I vår har vi av samme grunn inngått liknende avtale med ansatte i servering, vertskap og billett for andre halvår. Avtalene skal evalueres til nyttår.

Posten inneholder også arbeidsgiveravgift, pensjon, AFP og gruppelivsforsikring. Kilden har pensjonsordninger for sine ansatte i Gjensidige (innskuddspensjonsordning), Storebrand (hybridpensjonsordning), Statens Pensjonskasse (SPK) og Avtalefestet pensjon (AFP). I Storebrand har også mange av våre ansatte rettigheter etter den gamle ytelsesordningen fra før innskuddspensjon ble innført 1/7-16. Rettighetene inngår i en lukket fellesordning og er tilpasset et gjennomsnittsnivå basert på beregninger av netto pensjonskostnad. Forventet forskjell mellom betalt premie og netto pensjonskostnad fratrukket tidligere års amortisering utgjør premieavviket, som igjen gir resultateffekt.

Varer og tjenester: 66,7 mill.

Her ligger det meste av kostnadene til våre oppsetninger, herunder honorarer, produksjonskostnader, rettigheter, markedsføring, reise og opphold. I tillegg inneholder posten ordinære driftskostnader, kommunikasjon, varekostnader, personalkostnader (arbeidsmiljøtiltak, bedriftshelsetjeneste, kurs og opplæring), lisenser, kontingenter og medlemskap (Spekter, NTO mm) og diverse andre utgifter (transaksjonsutgifter, gebyrer, representasjon mm). Postene er budsjettet iht forventet forbruk til neste år basert på planlagte aktiviteter, årets prognose og en forventet prisstigning på 3,3%.

Vedlikehold og utvikling: 16,3 mill.

Posten inneholder alle utgifter til forvaltning, drift, vedlikehold og utgifter til bygg og teknisk utstyr. Dette inkluderer alle kostnader til strøm, varme, kjøling, planlagt og uforutsett vedlikehold og reparasjoner, forsikringer, serviceavtaler, renhold, vakthold, kommunale avgifter og renovasjon. Budsjettet er økt fra inneværende års budsjett og årets forbruk grunnet økte vedlikeholdskostnader generelt og vedlikehold av bølgeveggen spesielt. Sistnevnte vedlikehold er budsjettet til kr 4 mill og det er stor usikkerhet knyttet til beløpet da det er vanskelig å forutse i tilstandsgraden til eikebordene, samt at vær og vind kan få konsekvenser for gjennomføringen. Utgifter til strøm og varme er redusert som følge av lavere priser samt installasjon av varmepumpe i høst.

Inventar og utstyr: 3,9 mill.

Posten inneholder utgifter til kjøp og leie av inventar, utstyr, instrumenter, mm. Denne posten er budsjettet med kr 3,9 mill som er i tråd med forbruket pt, og har bakgrunn i dyrere it-utstyr og behov for møblement, men redusert som følge av tidligere leasing av PA-anlegg i Konsertsalen som er kjøpt og installert i sommer.

Overføringer: 8,5 mill.

Posten omhandler antatt merverdiavgift som er kompensasjonsberettinget i 2025.

Avskrivninger: 43 mill.

Posten omhandler årlig avskrivning (lineær avskrivningsmetode) av Kildens driftsmidler. Driftsmidlene omhandler i all hovedsak bygninger (50 år) og anlegg (20 år) og utgjør årlig avskrivning på ca kr 37 mill. Andre driftsmidler er inventar og utstyr (10 eller 5 år) og utgjør årlig avskrivning på ca kr 6 mill. Avskrivningene fremkommer som en kostnad i driftsbudsjettet, men har samtidig en motpost som inntekt slik at den totale resultateffekter er lik null. Måten å føre avskrivninger på følger av regnskapsstandarden vi benytter.

Oppsummert viser forslag til driftsbudsjett for 2025 totale utgifter på kr 341 mill (avskrivninger utgjør kr 43 mill) mot kr 319,3 mill i budsjett 2024.

Brutto driftsresultat: -38,5 mill.

Brutto driftsresultat for 2025 (resultat før fratrukk finansransaksjoner og motpost avskrivninger) viser et driftsresultat på kr -38,5 mill. (kr 302,5 mill i inntekter – kr 341 mill i utgifter).

Finansransaksjoner: 4 mill.

Posten omhandler antatte renteinntekter på kr 4 mill. Dette er noe lavere enn forventede renteinntekter inneværende år, og noe høyere enn oppnådde renteinntekter i 2023 (kr 3,4 mill). Vi har ikke budsjettet med gevinst på fondsplassering. Vi har ikke lagt opp til lånefinansiering og unngår derfor avdrag og rentekostnader.

Motpost avskrivninger: 43 mill.

Kildens årsbudsjett er basert på et finansielt orientert system med hovedvekt på anskaffelse og anvendelse av midler til drift og investering med tilhørende finansiering av disse aktivitetene. Som hovedregel skal utgifts- og utbetalingsarter (inntektsarter) regnskapsføres i bevilgningsregnskapet på transaksjonstidspunktet. Dette innebærer at varer og tjenester skal regnskapsføres i sin helhet når varen/tjenesten er levert/utført (anordningsprinsippet). Som et resultat av dette vil ikke avskrivninger ha noen regnskapsmessig effekt siden avskrivninger inneholder en motpost.

Netto driftsresultat: 8,5 mill.

Netto driftsresultat for 2025 (resultat før årets bruk av avsetninger fratrukket avsetninger i perioden), viser et driftsresultat på kr 8,5 mill.

Disponering av netto driftsresultat: 8,5 mill.

Posten omhandler avsetning til fond (disposisjons- eller bundet fond). I årsbudsjettet for 2025 foreslås kr 8,5 mill overført til investering til delvis dekning av årets foreslåtte investeringer.

Bruk av fond: 11,1 mill.

Posten omhandler bruk av avsetning til fond (disposisjons- eller bundet fond). Av Kildens disposisjonsfond foreslås kr 11,1 mill brukt til dekning av nødvendige investeringer. Kr 8,5 mill av disse er overskudd fra driftsbudsjettet overført til investering.

Forslag til driftsbudsjettet for 2025 innebærer en netto reduksjon av fond på kr 2,6 mill.

Driftsresultatet inkludert finanstransaksjoner og motpost avskrivninger, gir et netto driftsresultat på kr 8,5 mill. Innarbeidet budsjetterte avsetninger til og bruk av fond gir oppsummert et regnskapsmessig driftsresultat i balanse.

Risiko

Administrasjonen anser 2025-budsjettet for å være realistisk, men vi ser følgende risikofaktorer:

- Lønns- og prisvekst.
- Manglende økning i offentlige tilskudd, eventuell videreføring av underkompensasjon.
- Klarer vi holde nivået oppe på tilskudd fra eksterne og samarbeidspartnere?
- Sponsorinntekter. Dersom nåværende avtaler fornyes må det inngås nye avtaler for kr 0,4 mill i 2025 for å nå budsjett, naturligvis høyere beløp dersom eksisterende avtaler som utløper ikke fornyes. Vi tallfester usikkerheten til ca kr 0,8 mill totalt.
- Serveringsinntekter vurderes som realistisk og bør oppnå et bedre resultat enn forventet inneværende år grunnet sommershow til neste år, samt at vi i vår hadde tom Teater- og operasal etter avlysningen av Romeo og Julie.
- Billetinntekter er alltid et risikoelement. Ambisjonsnivået på kommende års billetinntekter vurderes som realistisk. Billettene til We will rock you er akkurat sluppet og salget så langt lover godt, og vi har gode erfaringstall fra Grease og Sister Act.
- Uforutsette hendelser med utstyr og komponenter i bygget som ryker og må erstattes, og som vi ikke har funnet rom for å prioritere i investeringsbudsjettet.
- Ny strømvatle med Ishavskraft (inngått gjennom kommunens innkjøps samarbeid), hvilken effekt vil det ha på strømutfiftene?
- Omfang og kostnad til vedlikehold av bølgeveggen.
- Uforutsigbar gammel pensjonsordning (ytelse).

Investeringsbudsjett 2025

Kildens finansiering av investeringer har som hovedregel vært netto tilførsel til fond etter at årsbudsjettet er gjort opp. I 2025 planlegger vi overføring av kr 8,5 mill fra drift til investering for å dekke deler av investeringsbehovet. Videre dekker tilskudd fra Enova kr 1,3 mill, momskompensasjon kr 3,1 mill og resterende kr 2,6 mill foreslås dekt av disposisjonsfond. I sum dekker dette nødvendige investeringer for ca kr 15,6 mill (inkl mva).

Det er som kjent et stort behov for utskifting av 12 år gammelt utstyr og ønskene er mange. Etter en nøye vurdering av tilstandsgrad og konsekvensgrad etter tilstandsanalyser, samt hvor forestillingskritisk en svikt i utstyret er og hvor fort det evt kan erstattes, legger vi opp til følgende forslag til investeringer:

- PA i Teater- og operasalen (kr 4 mill)

- Løse høytalere (kr 1,5 mill)
 - Lysutstyr (kr 0,8 mill)
 - Intercom (kommunikasjonssystem backstage) og inspisientpult (kr 1,5 mill)
 - Solskjerming foajé (kr 1,5 mill)
 - LED (kr 0,6 mill)
 - Diverse utbedringer og byggeteknisk utstyr til Driftseksjonen (kr 1,6 mill)
 - Instrument (obo) (kr 0,2 mill)
 - It-utstyr (kr 0,5 mill)
 - Ombygging og utstyr kjøkken (kr 0,3 mill)
- Sum kr 12,5 eks mva / kr 15,6 mill inkl mva

Forslag til investeringsbudsjett gjøres med dette opp med et regnskapsmessig investeringsresultat i balanse.

Økonomiplan 2025 - 2028

I administrasjonens forslag til økonomiplan for perioden 2025-2028, gjøres drifts- og investeringsbudsjettene opp med et samlet regnskapsmessig resultat i balanse. Økonomiplan legger i stor grad opp til en prolongering av 2025, med en nøktern forventning om økte egeninntekter i tråd med prisutviklingen og fortsatt fokus på å søke eksternt finansiering. Større tilskudd fra eksterne er redusert i tråd med utbetalingstidspunkt, med tilsvarende reduksjon i kostnader. Vi må fortsette kostnadsfokusert da vi legger opp til overskudd i driften for å finansiere investeringsbehovet fullt ut fra år 2027. I 2026 står vi antageligvis ovenfor en ekstraordinær investeringsutgift på ca kr 11 mill. Vi legger ikke opp til låneopptak. Videre forutsetter vi at lønns- og prisvekst blir kompensert fullt ut i offentlige tilskudd. Dette er det en risiko for ikke blir tilfelle. Følgende vekst er lagt til grunn*:

	2028	2027	2026	2025
Offentlig tilskudd	3,3 %	3,3 %	3,9 %	3,7 %
Lønnsvekst	3,7 %	3,7 %	4,3 %	4,5 %
Prisvekst	2,5 %	2,5 %	2,9 %	3,3 %

Inntekter

I forslaget til økonomiplan legges det opp til en videreføring av Kildens budsjetterte egeninntekter i 2025 justert for forventet prisvekst. Resten av overføringer og tilskudd fra andre (refusjoner og gaver) samt sponsorinntekter forutsettes videreført, justert for ekstraordinære refusjoner fra andre og forventet utbetalingstidspunkt av de årlige tilskuddsbeløpene fra Sparebankstiftelsen. Vi har lykket godt med å søke eksternt finansiering og ulike tilskuddsordninger og vil fortsette å fokusere på det.

Kostnader

Det legges opp til en videreføring av Kildens budsjetterte kostnader i 2025 justert for forventet lønns- og prisvekst. Unntaket er den ekstraordinære kostnaden (kr 4 mill) til vedlikehold av bølgeveggen i 2025. Fra år 2026 reduseres vedlikeholdskostnader med kr 4 mill igjen som følge av dette. Varer og tjenester er også

redusert i tråd med reduksjonen i budsjetterte tilskudd fra andre. Dersom disse egeninntektene uteblir må vi tilpasse driften, aktiviteten og kostnadsnivået tilsvarende.

Kildens investeringsstrategi har tatt utgangspunkt i at det alle år skal være en netto tilførsel til fond etter at årsbudsjettet gjøres opp. Kildens investeringsbehov har tidligere primært vært finansiert gjennom bruk av fond (drifts- eller investeringsfond). Grunnet stort investeringsbehov fremover bør netto driftsresultat være på minimum kr 10 mill for å finansiere nødvendige investeringer. I 2026 står vi antageligvis ovenfor en ekstraordinær utgift på ca kr 11 mill da vi må bygge om styresystem løfteutstyr og skifte «drives» (deler av styresystem løfteutstyr/trekkene). Dette kommer i tillegg til ordinære investeringsbehov på om lag kr 10 mill årlig. Vi jobber videre med å utrede nødvendigheten og gjennomføre risikovurdering av dette før beslutning. Det året må vi bruke fond for å finansiere investeringene som ikke dekkes av overskudd i drift. Fondenes inngående balanse i 2024 var kr 22,5 mill. Med overskudd inneværende år som finansierer deler av årets investeringskostnader og avsetninger til fond, samt netto reduksjonen av fond på kr 2,6 mill vi legger opp til i forslag til årsbudsjett for 2025, har vi en fondsbeholdning på ca kr 35 mill (grovt estimat) ved inngangen til 2026. Sammen med planlagt overskudd i driften i 2026 vil det finansiere det ekstraordinære investeringsbehovet dette året. Vi legger derfor ikke opp til låneopptak i forslag til økonomiplan.

I forslag til økonomiplanen oppnår vi et netto driftsresultat før avsetning til fond på kr 8,5 mill i 2025, kr 11 mill i 2026 og 2027, og kr 10 mill i 2028.

[*Konjunkturtendensene – SSB](#)